

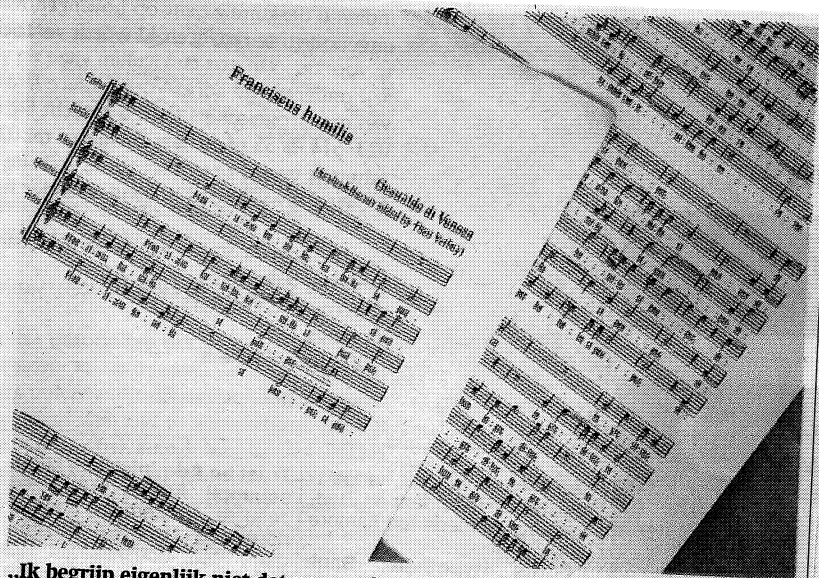
brengt.

„Ik begrijp eigenlijk niet dat nog nooit eerder iemand op het idee is gekomen om de 'Sacrae Cantiones' helemaal te voltooien”, aldus Michiels. „Iedereen wist natuurlijk van het bestaan van die stukken. De vijfstemmige 'Cantiones' waren wél compleet: die zong iedereen, maar de rest bleef liggen.”

Michiels is altijd op zoek naar de top van de koormuziek. En naar de onbekendere werken. Bijvoorbeeld de muziek van Palestrina, van wie een groot deel van zijn werk nooit wordt uitgevoerd. „Het is het grootste compliment als luisteraars je na een concert aanklappen en tegen je zeggen 'ik vond het zo mooi, en het was nog wel van een koor!' Ik probeer mensen te trekken die normaal niet zo snel op die muziek afkomen.”

Als dirigent voerde Michiels al tijd al veel werk Gesualdo uit. Dat begon al tijdens zijn studie. „De madrigalen kent iedereen. Dus ging ik op zoek naar ander repertoire. Via mijn docenten heb ik destijds met de 'Cantiones' kennis gemaakt. Veel mensen laten die links liggen, want Gesualdo schrijft af en toe onhandig. Als je er van een afstandje naar luistert, hoor je allerlei bijzondere akkoorden en ritmiek langskomen. Woest en sereen vlak na elkaar, heel spannend. Maar als je goed kijkt, zie je dat hij lijnen onhandig opschrijft: met rare wendingen, stemkruisingen en registerwisselingen. Hij gebruikt bovendien zeer extreme middelen om de affecten van de woorden te benadrukken. Minder extreem dan in zijn madrigalen, maar toch. Dat Gesualdo zich in zijn 'Sacrae Cantiones' iets meer inhiel, ligt aan het liturgische karakter van de stukken.”

Met het idee om de werken te laten voltooien door een aantal hedendaagse componisten liep Michiels al langer rond, maar zijn voornemen strandde in het verleden op financiële gronden: „Ik vond dat ik de componisten moest kunnen betalen voor hun werk, maar ik kreeg dat geld nooit rond”, aldus de

„Ik begrijp eigenlijk niet dat nog nooit eerder iemand op het idee is gekomen om de 'Sacrae Cantiones' helemaal te voltooien.”

FOTO'S MAARTJE GEELS

dirigent. „Ik zocht naar componisten van wie ik wist dat ze echt geïnteresseerd waren in Gesualdo's muziek, die goed konden analyseren en respect voor de noten zouden hebben. Anderzijds wilde ik geen contrapuntdocenten, ik wilde niet dat het een invuloefening zou worden.”

En zo kwam hij bij Broeren, Verbeij en Voorn terecht, „componisten met respect voor het werk van anderen.” Die drie leverden verschillende invalshoeken voor de ontbrekende stemmen in Gesualdo. Maar allemaal anders dan Stravinsky, die de muziek schaamteloos naar zijn hand zette.

„Voorn kiest af en toe oplossingen waarvan hij weet dat Gesualdo die nooit zou hebben gebruikt, maar van de drie is hij degene die het dichtst bij de stijl van het voorbeeld is gebleven. Dat wilde hij graag. Verbeij heeft op basis van analyse lijnen door de stukken heen getrokken en heeft vrije keuzes gemaakt voor de ontbrekende stemmen. Broeren heeft één methode verzonnen om alle delen mee te lijf te kunnen gaan. Aan iedere samenklank voegt hij één of twee tonen toe die het helemaal naar deze tijd toe kleuren.

Een commentaar op en benadruking van de samenklanken van Gesualdo.”

Michiels hoopt dat de 'Sacrae Cantiones' in deze drievuldige voltooiing een plaats krijgen in het repertoire: „Dat was absoluut de bedoeling van dit idee: het ontsluiten van repertoire uit de zestiende eeuw. En ik merk ook dat het bij mijn koor aanslaat. De zangers repeteren deze stukken met glunderende gezichten. Ze vinden het geweldig.”

i

Sacrae Cantiones

In het kader van Jong IKF, het Europees muziekfestival voor koren en zangers: de voltooidde 'Sacrae Cantiones' van Carlo Gesualdo, door Cappella Gabrieli olv Maarten Michiels, zaterdag om 14.00 uur in de Walburgisbasiliek, Walburgisplein 1 in Arnhem. Diverse andere concerten op vrijdag, zaterdag en zondag in Arnhem. Info: <www.ikf2005.nl> en <www.cappellagabrieli.nl>